

mentatur Cajetanus), ex eo solum quod usuratio parum utilis sit talis pecunia, quia et potest repeti, et ille tenetur eam restituere; nam hæc accidentaria sunt, et actus ipse per se spectandus est; sic autem, si quantitas sit consideratione digna, gravis materia juramenti est respectu reverentiae Deo debitæ. Igitur materia levius vel gravis ex re ipsa promissa, ejusque quantitate et qualitate, arbitrio viri prudentis pensanda est, ut in aliis materiis consideratur.

CAPUT XVII.

UTRUM JURAMENTUM PROMISSORIUM SINE VERITATE FACTUM SEMPER SIT PECCATUM MORTALE?

1. *Quid sit fictum, quid dolosum juramentum.* — Diximus de defectu veritatis in observando juramento promissorio, nunc dicendum est de peccato quod committitur, quando in praestando ipso juramento promissorio veritas deest. Deest autem hoc modo veritas ex defectu debitæ intentionis, sub quo genere juramenti duos modos supra distinximus: unum vocavimus fictum, alium simulatum, seu dolosum, quorum prior in intentione interiori consistit, secundus in usu significationis verborum, et de hoc posteriori multa dicta sunt in cap. 5, de assertorio juramento, quæ cum proportione locum habent in promissorio, quia ut ibi etiam notavimus, simulatio vel dolus in verbis non habet locum in juramento promissorio, nisi ut assertorium est, quia solum committitur hic defectus, quando actu verba proferuntur, ut constat; nihilominus ad complementum materiæ, verbum unum in fine addemus. Praecepit igitur deest veritas huic juramento, quando ficta intentione fit, quod variis modis contingit, ut l. 2, c. 6, diximus, scilicet, quia vel sine intentione jurandi, vel promittendi, vel se obligandi, vel implendi promissum, fit. Est autem per se manifestum, in toto hoc genere fictionis committi aliquam culpam, quia non fit sine aliquo mendacio, seu fallacia, quia aliud verbis profertur, et aliud mente retinetur. Potest autem talis culpa esse, vel contra religionem, vel contra justitiam, aut fidelitatem humanam, et ad illius qualitatem et gravitatem explicandam per singulos fictionis modos breviter discurremus.

2. *Prima conclusio.* — Dico primo: jurare exterius sine intentione jurandi ex suo genere

peccatum mortale est contra religionem, et contra secundum præceptum Decalogi, et aliquando esse potest contra justitiam, licet non semper. Conclusio est communis Theologorum, in 3, distinct. 39; Bonav., art. 3, q. 1; Richar., art. 2, q. 2; item Cajetan., Sot., et aliorum, d. q. 89, art. 7; Covar., 1 p., § 5, num. 2. Probatur primo, quia illo modo assumitur nomen Dei in vanum, et modo gravi ac pernicioso; ergo est peccatum mortale ex suo genere. Antecedens patet, quia nomen Dei ficte et exterius ad jurandum assumitur; ergo vane, quia non sumitur ad confirmandam veritatem, sed ad decipiendum; ergo in vanum; quid enim magis vanum quam fallacia et deceptio? Illatio autem primi argumenti probatur, tum quia magna irreverentia Dei est, quod illius nomine abutatur homo ad decipiendum alios; tum etiam quia talis modus jurandi est valde contrarius principali fini juramenti, qui est firmare humana fœdera, et verba. Nam, ut in principio hujus materiæ dixi, ex necessitate hujus internæ intentionis jurandi multum videtur enervari efficacia juramenti; unde nisi teneantur homines gravi obligatione ad habendam tamē intentionem, cum jurant, prorsus revertitur juramenti fructus et securitas. Est ergo hæc gravis obligatio nata ex intrinseca ratione juramenti et reverentia Deo debita; et ideo ejus transgressio est ex suo genere grave peccatum.

3. Atque hæc assertio locum habet tam in juramento promissorio quam in assertorio, ut constat. Item potest tam circa veram assertiōnem, vel promissionem, quam circa falsam sic jurari; habet tamen assertio majorem certitudinem, quando falsum est quod hoc modo juratur, ut auctores citati, et omnes alii docent. Quia præter inordinationem declaratam, ibi adducitur nomen Dei invocatione externa ad falsum confirmandum; hic autem est major abusus divini nominis, et in maiorem irreverentiam Dei cedit. Quia cum homines non videant cor, sed ea quæ exterius aguntur, apud illos perinde est, sic ficte jurare, ac Deum in falsum adducere; unde si intelligent esse falsum quod sic juratum est, credent Deum fuisse adductum ad testificandum falsum. Quod autem falsitas promissionis vel assertiōnis sic juratae sit occulta aliis hominibus, est per accidens, sed illa de se est valde perniciosa fictio. Confirmatur, nam exterius dicere verba blasphemiae in Deum, etiamsi dicantur sine intentione blasphemandi, sed ex metu vel vanâ ostentatione, peccatum mortale est, quia

de se tendit in gravem injuriam et in honorationem Dei; ergo adducere Deum exterius ad testificandum falsum, de se est gravis irreverentia Dei.

4. *Objectio.* — Dices: maledicere sine intentione imprecandi malum, non est peccatum mortale; ergo nec jurare sine intentione, etiam falsum. Item, qui jurat sine intentione, non jurat; ergo licet juret falsum, non perjurat; ergo non peccat mortaliter. Respondeo ad prium, negando consequiam, quia qui maledicit, non assumit nomen Dei, sed fortasse dæmonis; et ideo fictio non auget malitiam, sed minuit. Deinde, licet fortasse contingat invocare nomen Dei, non invocat ad testificandum, sed ad operandum; et ideo cum invocetur ad malum proximi, minus malum est non ex animo invocare, neque in eo intervenit gravis injuria Dei vel proximi. Ad secundum, concedo illum non vere, sed appareretur jurare, et ideo illud non esse verum perjurium (ut sic dicam), sed apprens. Verumtamen hæc ipsa fictio perjurii est gravis injuria Dei, et valde perniciosa societati humanæ, et ideo sine dubio est grave peccatum ex genere suo. An vero in individuo semper tale sit, vel ex levitate materiae possit esse veniale, non invenio disputatum; in sequentibus vero illud attingam.

5. At vero quando juramentum externum est de re vera, aliqui putant ex vi religionis non esse mortale jurare veritatem sine intentione. Dico, *ex vi religionis*, nam ex vi justitiae, non est dubium quin possit esse peccatum mortale; ut si, iudice vel superiore juste præcipiente jurare, subditus sine intentione jurandi verba proferat, peccat mortaliter, quia contra justum mandatum in re ipsa, licet non in externa specie; quod non excusat, quia est gravis deceptio, et inobedientia in re gravi. Idem credo, si in jurando gravi et justo contractu vel promissione ficte quis juret sine intentione; nam, supposita conventione vel pacto, teneris vere et ex animo te obligare, ac jurare. Hinc vero recte concluditur, in his casibus, atque adeo ex genere etiam esse hoc peccatum mortale contra religionem, quia est gravis irreverentia, et abusus nominis Dei valde contrarius fini juramenti, qui est veritatis confirmatio; pro nihilo enim estimabitur juramenti adjectio, si intelligent homines sine peccato gravi posse ficte fieri, etiam in negotiis gravibus.

6. Res vero dubia est, quando juramentum injuste exigitur, vel quoties voluntarie et sine obligatione, et sine alio documento vel injuria

tea implentur, neque antea cum illa intentione fiunt. His denique adjungi solet juramentum promissorium per jocum factum: nam fieri solet sine intentione implendi, et tamen solum censetur esse peccatum veniale, ut sentit Glos., in cap. *Unum*, § *Nunc*, in fin., verb. *Juramentum*, 25 d.

8. *Dissolvitur prima objectio.* — Ad priorem objectionem respondeo, negando ultimam consequentiam, quia quando fit juramentum cum proposito non faciendi quod juratur, tale propositum destruit primariam veritatem talis juramenti, et facit ut sit de formaliter et proprie mendacio. Quando autem in principio fit juramentum cum debito proposito, licet postea mutetur, non tollitur formaliter et primaria veritas prioris juramenti; illa enim semel prolata mutari non potest; solum fit ut assertio de futuro in re ipsa non fuerit, quod pertinet quasi ad materialem falsitatem, ut supra declaratum est. Propositum ergo faciendi vel non faciendi id, quod juramento affirmatur, erit tunc quasi materia peccati mortalis respectu falsi juramenti.

9. *Secunda objectio dissolvitur.* — Ad secundam partem objectionis, omnes fere auctores conantur haec ordinaria juramenta excusare a peccato mortali; oportet tamen ut excusatio bene fundata sit. Itaque quantumcumque juramentum promissorium sit de relevi, si absoluta intentione et proposito jurandi, et non implendi fit, peccatur mortaliter, quia est perjurium assertorum, ut supra declaratum est. Primo ergo excusari possunt a gravi culpa, quia sicut non fiunt cum intentione faciendi quod dicitur, ita nec cum intentione jurandi; et ita licet sit mendacium, non est perjurium, quia illud non est juramentum.

Hæc vero excusatio non caret scrupulo, quia licet illud non sit verum juramentum, est saltem externum et apparenſ, et cadit super mendacium, quod diximus supra esse peccatum mortale, nisi quis velit excusare illud propter levitatem materiæ. Secundo vero et melius excusantur, quia licet fiant cum intentione jurandi, non tamen absolute, sed cum aliqua subintellecta conditione, scilicet, si hoc vel illud feceris, si consenseris, aut, si non minimum repugnaveris, vel, nisi aliud magis expedire judicaverim, vel, quantum in me est, vel, si alteri non fuerit ingratum. Tertia excusatio est, quod illa juramenta licet cum intentione et proposito fiant, postea non obligant, quia non sunt de re honesta, sed impertinente, vel sine debita ratione; quomodo autem

haec esse possit excusatio a mortali, dicemus capite sequenti. Quarta excusatio est, quod talia juramenta interdum obligant, postea vero facile non observantur propter mutationem animi, non tamen cum gravi culpa, propter dicta in capite præcedenti, quia materia levis est. Et hæc tertia et quarta excusatio maxime videntur habere locum in levibus comminacionibus vel promissionibus, quæ a matribus vel dominis fiunt; secunda vero magis in juramentis urbanitatis locum habet. Et utraque videntur esse incauta juramenta, quæ Augustinus ponit inter venialia peccata, sermon. 41 de Sanctis, quia nimia facilitate in levi materia fiunt, et postea ex quacumque necessitate vel occasione non implentur. De quibus loquitur etiam Gratianus, referens Augustinum, in dicto § *Nunc*, ubi Glossa de joco juramento id intelligit, sed non recte, quia multa ex dictis non sunt jocosa juramenta, ut constat. Unde (quod supra etiam dictum est) jocus non obstat, quominus veritas in jurando tenenda sit; et ideo licet promissio fiat joco, si tamen juratur, debet fieri animo adimplendi. Postea vero frequentius non obligabit, nisi sub veniali, ut dixit Marc. Anton. Baver., tract. de Juramen., num. 120. Quod ideo dictum esse intelligo, quia talia juramenta non nisi circa materiam levem fiunt.

10. *Juramentum fictum solum est mortale, quando includit falsitatem assertionis aut injustitiam.* — Dico tertio: juramentum fictum ex defectu intentionis promittendi, aut se obligandi, tunc solum est peccatum mortale, quando includit falsitatem assertionis, aut injustitiam, alias erit veniale, vel interdum nullum. De promissione declaratur, nam potest juramentum fieri sub verbo promittendi, vel tantum sub verbo faciendi, ut: Promitto et juro me facturum; aut solum: Juro me facturum, daturum, etc. Quando juramentum cadit in promissionem, et sufficienter hoc exprimitur, tunc jurare sine intentione promittendi est perjurium contra veritatem assertionis, et ideo est peccatum mortale, ut constat. Quando vero juramentum cadit in factum, si quis habeat intentionem faciendi, licet non habeat intentionem promittendi, non peccabit mortaliter ex vi juramenti, quia nullum mendacium jurat. Imo nec veniale peccatum hoc esse videtur ex vi religionis, quia potest rectissime fieri juramentum de sola assertione futuri operis sine promissione, ut supra declaratum est. Dico autem, ex vi religionis aut juramenti, quia ex alio capite potest in-

tervenire culpa; ut si alias convenerit de promittendo, vel de faciendo pacto, et sine ratione decipiat alterum, et verbis eludat. Quod pertinebit magis ad juramentum dolosum, quam ad fictum, quia utitur quis verbis assertoriis, tanquam promissoriis; quia ita illa accipit, cui juratur, cum tamen jurans hoc non intendat, quod pertinet ad cautelam, non ad falsitatem.

11. *Duplex intentio se non obligandi.* — Quod vero spectat ad intentionem non se obligandi, de duplice obligatione potest esse sermo, scilicet, de obligatione justitiae, vel fidelitatis, quæ directe est ad hominem; vel de obligatione propria juramenti. Intentio ergo non se obligandi priori modo eadem in re est cum intentione non promittendi, et ideo eamdem rationem habet vel culpæ, vel excusationis. Intentio autem non se obligandi ex juramento impossibilis est, nisi ex erronea conscientia, ut supra declaravi, et ideo non potest in illa fictione culpa intervenire, nisi ex eadem erronea conscientia, et juxta modum et qualitatem illius; et ideo non potest de tali actione et culpa aliqua regula dari, quia conscientia erronea est per accidens, et ad factum pertinet, potestque infinitis modis variari. Re autem secundum se spectata, licet quis erret putans posse se obligationem juramenti a juramento proprio, et cum intentione jurandi facto, separare, vix potest ignorantia ad hoc extendi, ut credatur licet hanc separationem intendere, et ideo moraliter non credo haberi talem intentionem sine gravi culpa, quæ in effectu nihil confert, quia nihilominus ille manet obligatus, ut supra dixi.

12. *Juramentum simulatum ex honesta causa non est peccatum mortale.* — Dico quarto: juramentum simulatum, etiamsi promissorium sit, intrinsece non continet perjurium, nec grave peccatum, si absque injustitia, et ex honesta causa fiat; ratione autem injustitiae poterit esse peccatum gravius aut levius pro ratione materiæ. Conclusio est communis, et clara ex dictis supra, cap. 6; nam illa communia sunt juramento promissorio; imo de illo principaliter dicuntur a Doctoribus, ut dixit Sylvester, verb. *Juramentum*, 3, q. 2. Prior ergo pars constat, quia in hoc juramento non intervenit falsitas, nam secundum intentionem jurantis verum est quod juratur; quod autem alius aliter accipiat, non reddit juramentum falsum, quia invocatio testimoniis divini non applicatur ad significatum ab intentione illius qui accipit juramentum, sed

jurantis. Secunda pars maxime habet locum in juramentis metu extortis, ut bene declarant Angel. *Juramentum*, 5, num. 9; *Navar.*, cap. 42, num. 14; *Ludov. Lop.*, 1 part., cap. 42 et idem est de quacumque promissione injuste petita, et de usuris solvendis, vel similibus. Tertia vero pars habet locum extra hos casus, scilicet, quando quis vel ex obligatione, vel saltem sponte jurat et promittit, quia tunc sincera mente et sine amphiboliis promittere debet, et consequenter etiam jurare, et contrarium est contra justitiam ex genere suo, et ideo tale juramentum etiam promissorium mortale peccatum censetur. Et ita loquuntur de illo *Theologi*, in 3, d. 39, ubi Bonav., artic. 3, quæst. 4; *Richard.*, *Sot.* et alii; intelligunt enim de do-lo proprio dicto, quod injustam deceptionem includit. Habetque locum in matrimonio, sponsalibus, et aliis contractibus, de quibus varia exempla dari possunt; sed ad præsentem locum non spectant, et generalis doctrina de juramento doloso satis ex dictis constat.

CAPUT XVIII.

UTRUM JURAMENTUM PROMISSORIUM DE MATERIA INCAPACI OBLIGATIONIS, SEMPER SIT PECCATUM MORTALE.

1. *Est peccatum promittere aliquid ad quod quis se non potest obligare.* — Duobus modis potest juramentum esse incapax obligationis ex parte materiæ. Primo, quia est de re non bona, sed indifferente, vel consiliis contraria, vel ultra vires jurantis; secundo, quia est de re mala, quod proprius dicitur iniquum, quia est de aliquo peccato, quod potest esse aut veniale, aut mortale. De priori modo pravi juramenti dicemus in hoc capite, de alio in sequenti.

2. Lico ergo primo: promittere sub juramento aliquid, ad quod juramentum obligare non potest, peccatum semper est, et ex genere suo mortale. Prior pars probatur, quia inordinatum est formam applicare ad indebitam materiam, et rem sacram rei profanæ et sibi repugnanti conjungere seu miscere; nam hoc est veluti sanctum dare canibus. Item juramentum nunquam non obligat ratione qualitatis materiæ, nisi quia tale est quod juratur, ut aduersetur aliquo modo divinæ bonitati, quia illo modo fieret juramentum vinculum iniquitatis, vel vanitatis. Et ideo diximus supra, quoties juramentum non obligat ratione

materiæ, iniquum esse facere quod juratum est, quasi ex obligatione juramenti; ergo semper est contra reverentiam Deo et sacris rebus debitam, tale facere juramentum; semper ergo est aliquod peccatum.

3. *Objectio.* — *Solutio.* — Dices: interdum potest esse moraliter necessarium tale juramentum, et fieri cum tali cautione, ut a culpa excusat. Ut si quis vel metu coactus, vel ad evitandas importunas preces, juret se non ingressum religionem, subintelligens, si id melius sit; vel, sicut supra dicebamus cum multis, non peccare feminam, quæ in articulo mortis constituta, ut absolvatur, jurat se accessuram ad eum qui revera non est maritus, et in foro Ecclesiæ talis judicatur, subintelligens se accessuram ad illum, si licite poterit; hæc enim juramenta sunt de materia incapaci, et tamen sine peccato fiunt. Respondeo negando esse de materia incapaci, quia tunc juramentum illud non est absolutum, sed conditionatum, et stante conditione, posset obligare; quod vero materia non obliget, ideo est quia conditio non impletur. Nec vero illæ conditio-nes sunt omnino impossibles, quia et posset talis esse verus maritus, et ita actus licere, et ingressus religionis in aliquo casu posset non expedire. Altera vero pars, videlicet, hoc peccatum esse mortale ex genere, patet, tum ex genere virtutis cui opponitur; tum maxime quod intra propriam rationem et modum potest esse mortale, ut ex sequentibus patebit.

4. Dico ergo secundo: hoc peccatum in individuo non semper est mortale, sed potest esse veniale ex levitate materiæ. Probatur inductione, nam jurare non jejunare hodie, cum id non præcipitur, aut non facere aliquid indifferens, non est peccatum mortale. Ratio est, quia tale juramentum, cum fit, non continet mendacium: supponimus enim fieri cum intentione; ergo non est perjurium; ergo ex levitate materiæ potest esse peccatum veniale, quia, secluso capite falsitatis, non est unde repugnet. Et in materia insinuatis, per se videatur clarum non inveniri gravem irreverentiam, sed potius animi levitatem.

5. Dices: juramentum quod ita fit ut obligare non possit, involvit quoddam mendacium juramento ipso confirmatum; nam qui jurat aliquid, jurat se obligare ad illud; at hoc falsum est, quando talis materia juratur, quia tunc jurans revera non se obligat; ergo impli-cite jurat falsum, et consequenter est pecca-tum mortale. Et confirmatur, quia tale jura-mentum directe est contrarium fini juramenti;

ergo etiam ex hoc capite habet gravem malitiæ. Autecedens patet, quia finis juramenti est confirmare veritatem; non autem confir-mat illam, nisi obligando ad faciendum verum quod juratum est; ergo quoties juratur sine capacitate obligationis, evacuat finis jura-menti.

6. Ad argumentum respondeo negando as-sumptum. Ad probationem, nego eum, qui ju-rat hoc vel illud facere, etiam jurare, se ad hoc vel illud obligare, præsertim valide et cum effectu, sed simpliciter et directe (ut sic di-cam) jurat promissionem, nullam vero refle-xionem facit, unde nec jurat se jurare, nec jurat se obligare, et ideo licet cum effectu non obligetur ex incapacitate materiæ, nullum mendacium profert, aut jurat. Ad confirmationem respondeo, in tali juramento impe-diri effectum juramenti, et inde recte probari illum esse indebitum modum jurandi, non tamen ostendit semper esse peccatum mor-tale. Quia non impeditur aut evacuat finis juramenti universaliter, vel secundum se, quia licet tale juramentum non obliget, alia poterunt suam obligationem inducere in ma-teria capaci; ille ergo defectus præcise spe-catus gravis non est.

7. *Per se non est peccatum mortale jurare aliiquid contra consilia.* — Hinc infero primo, non esse peccatum mortale, per se loquendo, jurare aliiquid contrarium consiliis. Ita Navar., c. 12, n. 16, et citat Glos., in c. 1, 85 d. Idem tenet Tabien., verb. *Jurare*, n. 8, 10 et 12; Anton., Cajet., Sot., et alii infra citandi. Et ratio patet ex dictis, quia in re jurata secundum se spectata non est malitia, sed sola incapacitas obligationis juramenti; hæc au-tem non sufficit ad peccatum mortale, neque aliunde appareat gravis injuria Dei in illo actu, et ex sequenti assertione hæc illatio a fortiori confirmabitur. Contrarium tamen tenet Angel., verb. *Perjurium*, n. 1, et verb. *Juramen-tum*, 5, n. 2. Probat ex c. *Florentinus*, d. 85, ubi insinuatur graviter peccasse, qui juravit non acceptare episcopatum. Sed alius est sensus illius loci, ut supra tractatum est. Potuitque illud esse peccatum mortale, si fac-tum fuisset juramentum cum obstinato animo non acceptandi, etiam contra præceptum su-perioris. Sylvester autem, *Juramentum*, 2, quest. 2, dicit in modicis bonis seu consiliis non esse peccatum mortale, aliiquid eis con-trarium jurare, secus vero in magnis, ut de non ingrediendo religionem, et similibus. Sed hanc etiam distinctionem, seu exceptio-

nem non admittimus, cum aliis Doctoribus allegatis, quia non habet fundamentum, et quia in rigore etiam omissio religionis vel alterius boni similis non est peccatum.

8. Secundo, inferunt aliqui non esse pecca-tum mortale, jurare rem non malam impos-sibilem juranti. Ita sentit Tabien. supr., n. 10, nam absolute negat juramentum de re impos-sibili esse peccatum mortale, quia defectus judicii in juramento non est mortale pecca-tum; ibi autem tantum judicium deesse vide-tur. Sed distinctione opus est; nam aut is, qui jurat, scit esse impossibile quod jurat, aut fallitur putans esse possibile. Quando priori modo jurat, semper mortaliter peccat, quia impossibile est quod cum tali scientia habeat propositum implendi quod jurat; nam voluntatis propositum non est de re impos-sibili cognita ut tali, quia propositum dicit actum absolutum et efficacem voluntatis, et talis requiritur ad juramenti veritatem. Et hoc est maxime in praxi observandum pro debitoribus, qui facile jurant solvere intra talem terminum, cum sciant sibi esse impos-sibile, et pro officialibus, qui jurant opus tali die reddere perfectum, et sic de aliis. Et ita constat in hoc modo jurandi dari aliquando peccatum mortale; propter quod diximus esse hoc peccatum mortale ex genere. At vero cum aliquis putat rem sibi fore possibile, facile poterit, vel non peccare, si probabilem habuit existimationem, vel venialiter pecca-re, si ex negligencia levi sic juravit rem in se impossibilem. Si autem temere sic juravit, profecto erit peccatum mortale, quia reduc-tur actus in naturam suæ formæ, et sic ju-rando, virtute vult jurare falsum, quia im-possibilitas repugnat veritati. Atque ita docet Sylvester cum Hostiens., *Juramentum*, 4, q. 18, in fine, et q. 29, verb. *Perjurium*, q. 1; Navar., c. 12, n. 22.

CAPUT XIX.

QUALE PECCATUM SIT JURAMENTUM INIQUUM DE PECCATO COMMITTENDO?

1. *Juramentum peccandi venialiter, si adsit animus implendi, est veniale.* — Dico primo: juramentum de peccato veniali peccatum est; si tamen fiat cum proposito implendi illud, non est mortale ex vi talis materiæ, et per se loquendo. Prior pars est certa, quia tali jura-mento deest comes justitiae. Difficultas vero nonnulla est in posteriori parte, nam contra-

rium videntur sentire Angel. et Hugo; dicunt enim, quod jurare contra primam partem jus-titiae, quæ est declinare a malo, est peccatum mortale. Et suaderi hoc potest primo, quia qui adhibet Deum in testem peccati, ipso facto profitetur Deo placere tale peccatum; sed hæc est magna blasphemia, etiam in peccato ve-nali; ergo. Major patet, quia ideo jurans in-ducit Deum ad confirmandam talem assertio-nem, ut credatur ad reverentiam Dei pertine-re, illam facere veram, supposito juramento; quod esse non potest, nisi quia supponitur Deo grata talis actio. Secundo, qui sic jurat, tene-tur habere propositum peccandi venialiter cum jurat, alioqui jurabit mendacium, et pecca-bit; ergo virtute juramenti obligatur ad ha-bendum tale propositum: sed gravis irrever-entia Dei est facere, ut assumptio nominis ejus cogat et obliget hominem ad habendum propositum peccandi venialiter; ergo.

2. Tertio, qui juravit peccare venialiter, si id postea faciat ratione juramenti, peccabit mortaliter, quia licet illud secundum se sit tantum veniale, tamen intuitu juramenti id facere erit mortale, quia est quodammodo attri-buere Deo talem malitiam; ergo etiam a principio id jurare est peccatum mortale. Con-sequentia patet, quia etiam hoc modo attri-buitur Deo necessitas habendi propositum pec-candi. Antecedens vero asseritur ab Hugone, antiquo Canonista, ut refert et sequitur Angel., *Juramentum*, 5, n. 2. Quarto, qui jurat aliiquid impossibile, peccat mortaliter, ut supra dictum; ergo qui jurat quodvis peccatum, peccat mortaliter. Consequentia probatur, quia quod licite fieri nou potest, apud Deum judi-catur impossibile.

3. Nihilominus assertio posita communis est. Tenet Cajet., d. q. 89, art. 7, et ibi Soto, et quæst. 2, art. 3; Anton., 2 p., tit. 10, c. 4, § 1; Sylvester, verb. *Juramentum*, 2, quæst. 7; Tabien. et Navar. proxime allegati; Covar., d. c. *Quamvis*, 1 p., § 6, in fine, ubi alios refert. Fundamentum est, quia hoc non est per-jurium rigorosum et proprium, quia supponi-mus jurari cum intentione implendi, ac subin-de verum esse quod de præsenti juratur, et formaliter ac ex intentione jurari ut verum faciendum in futurum; ergo per tale juramen-tum non fit gravis injuria divinæ veritati. Sed non fit etiam divinæ bonitati, quia, licet ma-teria illius veritatis, quæ juratur, sit pecca-tum, non affertur Deus ut approbator illius malitiæ, sed tantum ut confirmator veritatis.

Et licet sit aliqua irreverentia Dei, ejus nomine